HE 237/2020 vp: Vahvasta sähköisestä tunnistamisesta ja sähköisistä luottamuspalveluista annetun lain muutokset

Liikenne- ja viestintävaliokunta 9.2.2021

Jenni Rantio LVM

LIIKENNE- JA VIESTINTÄMINISTERIÖ

Esityksen tausta ja tavoite

- Vahvan sähköisen tunnistusvälineen avulla käyttäjä voi osoittaa turvallisesti henkilöllisyytensä, kun hän käyttää sähköisiä palveluja.
  - Suomessa pankkitunnukset sekä teleoperaattoreiden mobiilivarmenne ovat yleisimpiä välineitä vahvaan tunnistautumiseen – valtaosa tunnistautuu pankkitunnuksilla.
- Vahvan sähköisen tunnistamisen saatavuus on keskeistä digitaalisessa yhteiskunnassa. Saatavuutta on pyritty pitkäjänteisesti edistämään lainsäädännöllä.
- Tavoitteena on Sanna Marinin hallitusohjelman kirjauksen mukaisesti edistää toimivien tunnistusratkaisujen kehittymistä, jotka mahdollistavat erilaisten välineiden käytön.
- Tavoitteen saavuttamiseksi vahvan tunnistusvälineen hankkimisen tulee olla mahdollisimman helppoa, turvallista ja edullista. Niin kutsuttu ensitunnistamisen ketjuttaminen on tässä keskeisessä asemassa.
  - Siitä peritty korkea hinta on aiemmin hidastanut uusien tunnistusvälineiden tarjoamista.
  - Nykyinen enimmäishintasääntely on vauhdittanut tarjontaa markkinoilla, mutta kehitys on kesken.

Ehdotetut muutokset

1. Niin kutsutun ensitunnistamisen ketjuttamisen enimmäishintasääntelyn jatkaminen kahdella vuodella
   - Ensitunnistamisen ketjuttamisesta on kyse, kun uusi vahva sähköinen tunnistusväline otetaan käyttöön jo olemassa olevalla vahvalla tunnistusvälineellä
     - Esimerkiksi pankkitunnuksella otetaan sähköisesti käyttöön uusi mobiilivarmenne.
     - Teknisesti se on samanlainen tapahtuma kuin tavallinen tunnistautuminen verkossa olevaan palveluun
     - Enimmäishinta koskee palveluntarjoajien välistä hinnoittelua, ei kuluttajahintaa.
   - Tällä hetkellä enimmäishinta on kolme senttiä. Sääntely on voimassa kaksi vuotta (1.4.2019-31.3.2021).
   - Enimmäishinta olisi seuraavat kaksi vuotta sama kolme senttiä tapahtumaa kohden.

Ehdotetut muutokset

2. Liikenne- ja viestintävirastolle uusi tiedonkeruutehtävä
   - Liikenne- ja viestintävirasto keräisi ja muodostaisi tilastotietoa vahvan sähköisen tunnistamisen markkinasta ja tarjonnasta. Tietoa kerättäisiin tunnistuspalvelun tarjoajilta.
   - Tiedon käyttötarkoitus on
     - mahdollistaa sääntelyn vaikutusten seuraaminen ja
     - tuottaa tietoa sähköisen tunnistamisen yleistä ohjaamista ja lainsäädännön kehittämistä varten

3. Henkilötietoja koskevien säännösten ajantasaistaminen
   - Tunnistus- ja luottamuspalvelulain säännökset saatettaisiin vastaamaan yleisen tietosuoja-asetuksen sääntelyä. Lain sisältämät vanhentuneet viittaukset henkilötietolakiin kumottaisiin.

Esityksen vaikutukset

- Enimmäishintasääntelyä koskeva ehdotus mahdollistaisi ensitunnistustietojen ketjuttamisen kohtuullisella hinnalla.
  - Tämä edistää ja helpottaa uusien tunnistusvälineiden tarjontaa sekä nykyisten että mahdollisten uusien palveluntarjoajien toimesta.
- Kuluttajien kannalta tunnistuspalvelujen tarjonnan lisääntyminen parantaisi mahdollisuuksia hankkia tunnistusvälineitä. Se parantaisi myös mahdollisuuksia asioida turvallisesti digitaalisissa palveluissa ja hallita omaa sähköistä identiteettiä.
- Ehdotukset vaikuttaisivat Liikenne- ja viestintäviraston tehtäviin, mutta niiden ei arvioida lisäävän merkittävästi viraston työmäärää. Uusi tiedonkeruutehtävä olisi hoidettavissa nykyisin resurssein ja se myös tukisi viraston valvonta- ja muita tehtäviä.

Ehdotettu voimaantulo

- Nykyinen ensitunnistustietojen välittämisen enimmäishintasääntely on voimassa 31.3.2021 asti.
- Jotta enimmäishintasääntelyn voimassaolo jatkuisi aukottomasti, lakien ehdotetaan tulemaan voimaan viimeistään 1.4.2021.